

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО «РІДНА ШКОЛА»
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
ISRAEL TRAUMA COALITION (ISRAEL)
Sky Tel OÜ (Estonia)

DOI <https://doi.org/10.59647/978-617-520-999-8/1>

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VII Міжнародної конференції

**Актуальні проблеми освітнього
процесу в контексті європейського вибору України**

14 листопада 2024 року

Київ
Видавництво Ліра-К
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 27 від 29 листопада 2024 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VII Міжнародної конференції (14 листопада 2024 року). – Київ : Видавництво Ліра-К, 2025. – 728 с.

ISBN 978-617-520-999-8

У матеріалах VII Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

*За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність
їх автори.*

УДК 37.09

УДК 378

*Делембовський Максим Михайлович,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри кібербезпеки та комп'ютерної інженерії
Київського національного університету
будівництва і архітектури;
Маркевич Максим Олегович,
здобувач вищої освіти навчальної групи БІКС-21-2
Київського національного університету
будівництва і архітектури*

**ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ПРИ РОЗРОБЦІ
СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ ТА OSINT»
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «БЕЗПЕКА
ІНФОРМАЦІЙНИХ І КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ»
ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ОСВІТИ**

На сьогоднішній день соціальна інженерія та OSINT є невід'ємною частиною дуже широкого поняття «кібербезпека». Вони становлять значну загрозу для безпеки даних, так і надають значну перевагу для спеціалістів, які досконало можуть використовувати інструменти та підходи для виконання поставлених задач. Саме тому їх розуміння стає важливою частиною навчальних програм для спеціалістів у сфері кібербезпеки. Проте, існує низка проблем та викликів, які створюють перепони при розробці якісної освітньо-професійної програми.

Метою роботи є аналіз основних проблем та викликів, що виникають під час розробки освітнього компоненту «Основи соціальної інженерії та OSINT», а також формулювання пропозицій щодо їх подолання для ефективного навчання фахівців у галузі кібербезпеки.

Динаміка розвитку та зміни інструментів, методів та підходів, які використовуються як зловмисниками, так і фахівцями з кіберзахисту. Нові способи збору інформації, підходи до її аналізу, а також методи атак соціальної інженерії швидко оновлюються, що ускладнює створення довготривалих навчальних програм. Освітній компонент має бути розроблений таким чином, щоб студенти не лише засвоїли актуальні технології, але й здобули навички адаптації до нових умов та інструментів.

Оскільки це досить новий напрямок, який розвивається з кожним днем, спеціалістів, які мають достатній практичний досвід, не так багато. Викладачі

потребують постійного підвищення кваліфікації, що, в свою чергу, вимагає досить багато часу та зусиль.

Аналогічна ситуація і з навчальними матеріалами. Оскільки розвиток даної галузі неймовірно стрімкий, дані навчальних матеріалів потребують постійного оновлення та витрати часового ресурсу. Нові інструменти можуть бути багатократно більш функціональними та зручними, ніж їх попередники, тому викладачі будуть вимушені оновлювати цю освітньо-професійну програму для збереження балансу між теоретичними та практичними знаннями.

Не менш важливою є проблема набуття цих навичок студентів, які не притримуються етичних норм. Повинні бути чітко окреслені межі використання отриманих знань та навичок, оскільки деякі дії можуть вважатись неправомірними. Тому варто проводити подібні навчання на спеціальних платформах, таких як Cyber Range UA, де студенти зможуть відточувати свої здібності без загрози нанесення збитків для справжніх осіб та об'єктів. Крім того, обов'язково потрібно пояснювати можливі наслідки та доносити важливість дотримання законодавчих норм при роботі.

Остання, але не менш важлива проблема – використання реальних кейсів при навчанні. Це допомагатиме студентам зрозуміти для чого вони вивчають той, чи інший інструмент та отримати досвід у їх використанні. Проте, дані кейси повинні проходити ретельний аналіз, щоб вони не містили потенційно небезпечної та/або забороненої для розголошування інформації.

Розробка освітнього компоненту «Основи соціальної інженерії та OSINT» є важливою складовою освітньо-професійної програми «Безпека інформаційних та комунікаційних систем», імплементація якого посилить знання здобувачів у сфері кібербезпеки. Проте вона супроводжується певним переліком викликів.

Для розробки даного освітнього компоненту важливе не лише його затвердження, а й постійна підтримка актуальності, яка можлива лише при всебічному підході, а саме: пошуку та використанню сучасних та актуальних матеріалів та підтриманню компетенції викладацького складу.

Список використаних джерел

1. Головацький, Ю. О. Методи захисту інформаційних систем від соціальної інженерії / Ю. О. Головацький, В. В. Кудряшов // Збірник наукових праць Національного університету «Львівська політехніка». – 2022. – № 1 (68). – С. 21-27.
2. Гладун, Є. В. Використання технологій OSINT у контексті кібербезпеки / Є. В. Гладун // Кібербезпека: український досвід і глобальні тенденції. – Київ: Вид-во «Сучасні технології», 2021. – С. 9-105.

3. Загоруйко, О. М. Основи соціальної інженерії як загроза сучасній інформаційній безпеці / О. М. Загоруйко // Науковий вісник ЧНТУ. – 2020. – Т. 48, № 2. – С. 34-40.
4. Іванов, Д. А. Соціальна інженерія у контексті кібербезпеки: методи та засоби протидії / Д. А. Іванов, Л. М. Шумейко // Український журнал прикладної кібербезпеки. – 2019. – Т. 6, № 1. – С. 45-53.
5. Левченко, І. М. Актуальність використання OSINT для захисту критичної інфраструктури / І. М. Левченко // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з кібербезпеки. – Київ: НУОК, 2023. – С. 74-80.
6. Новіков, П. О. Етичні та правові аспекти соціальної інженерії: аналіз та перспективи / П.О. Новіков, Ю.В.Гудим // Право і безпека. – 2021. – Т. 37, № 4. – С. 54-61.
7. Олійник, А. В. Виклики кібербезпеки: соціальна інженерія та етичні проблеми / А. В. Олійник, Т. В. Бойко // Науковий вісник Полтавського університету. – 2022. – Т. 48, № 3. – С. 22-29.
8. Поліщук, В. П. Інструменти OSINT у кіберпросторі: можливості та обмеження / В. П. Поліщук, І. В. Сердюк // Інформаційна безпека та кіберзахист. – 2020. – Т. 5, № 2. – С. 37-42.
9. Сафронов, М. Ю. Використання кейсів соціальної інженерії в освітньому процесі з кібербезпеки / М. Ю. Сафронов, Г. С. Яворська // Освітній простір та інновації. – 2023. – Т. 6, № 1. – С. 64-71.
10. Шевченко, В. Л. Основи кібербезпеки: соціальна інженерія та методи OSINT / В. Л. Шевченко, М. О. Денисюк // Навчальний посібник. – Київ: Видавництво «Академія», 2021. – 156 с.

УДК 378

Делембовський Максим Михайлович,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри кібербезпеки та комп'ютерної інженерії

Київського національного університету будівництва і архітектури;

Пристайло Микола Олексійович,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри будівельних машин

Київського національного університету будівництва і архітектури;

Маркевич Максим Олегович,

здобувач вищої освіти навчальної групи БІКС-21-2

Київського національного університету будівництва і архітектури

ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КІБЕРБЕЗПЕКИ

Сучасний світ інформаційних технологій розвивається надзвичайно швидко, і разом із цим зростає потреба у висококваліфікованих фахівцях, здатних забезпечувати захист цифрових даних та інфраструктури. Сучасні

<i>Гуржій Андрій Миколайович, Пригодій Микола Анатолійович</i> РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДОСЯГНЕННІ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ.....	122
<i>Гусаренко Валентина Анатоліївна</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УКРАЇНІ.....	124
<i>Делембовський Максим Михайлович, Маркевич Максим Олегович</i> ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ПРИ РОЗРОБЦІ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ «ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ ТА OSINT» ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЙНИХ І КОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ» ПЕРШОГО (БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ОСВІТИ.....	129
<i>Делембовський Максим Михайлович, Пристайло Микола Олексійович, Маркевич Максим Олегович</i> ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З КІБЕРБЕЗПЕКИ.....	130
<i>Дешко Оксана Анатоліївна</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТРЕНІНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ КАДРІВ.....	135
<i>Деніжжя Світлана Олександрівна, Цапук Євгеній Миколайович</i> ІНТЕГРАЦІЯ ГУМАНІТАРНИХ ТА ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН: ШЛЯХИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	138
<i>Жовнір Ольга Миколаївна</i> ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ПРОБЛЕМИ.....	140
<i>Згалац-Лозинська Любов Олександрівна</i> РЕЗИЛЬЄНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО ЯК ОСНОВА ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	144
<i>Іваннікова Ганна Василівна</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД СПОРТСМЕНА НА ЕТАПІ ЗАВЕРШЕННЯ ЙОГО СПОРТИВНОЇ КАР'ЄРИ	148

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VII Міжнародної конференції

(Київ, 14 листопада 2024 року)

Керівник видавничого проєкту *Віталій Зарицький*

Підписано до друку 03.01.2025. Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. аркушів – 42,31. Обл.-вид. аркушів – 35,24.
Тираж 300

Виготовлювач: ТОВ «Видавництво Ліра-К»
Свідоцтво № 3981, серія ДК.
03142, м. Київ, вул. В. Стуса, 22/1
тел.: (050) 462-95-48; (067) 820-84-77
Сайт: lira-k.com.ua, редакція: zv_lira@ukr.net